

Töredékekből épülő teljesség - Évfordulók és kiállítások az MTA Zenetörténeti Múzeumában

23.3.2026 - | Magyar Tudományos Akadémia

A Magyar Tudományos Akadémia Zenetörténeti Múzeumában jelenleg két olyan kiállítás is látogatható, amely jelentős évfordulóhoz kapcsolódik. A „Zenetudományi kutatás a Magyar Tudományos Akadémia égisze alatt (1825-2025)” című tárlat a magyar zenetudomány formálásában a kezdetektől meghatározó szerepet betöltő, 200 éves Akadémia zenetudományi kutatásait állítja a fókuszba, és az elmúlt két évszázad meghatározó magyar zenetudósai előtt tisztelg. A „Jelek, játékok, üzenetek: Kiállítás a 100 éves Kurtág György tiszteletére” című tárlat pedig korunk legismertebb magyar zeneszerzőjének kivételes, a humánumot a középpontba helyező életművének tragikus és fájdalmas, de egyben játékos és humoros világába nyújt különleges betekintést.

A 200 éves Magyar Tudományos Akadémia a kezdetektől meghatározó szerepet játszott a magyar zenetudomány formálásában:

ösztönözte a népzene kutatást, a régebbi és újabb magyar zenetörténet forrásainak feltárását és a magyar, illetve magyarországi zeneszerzés legnagyobbjai

- Joseph Haydn, Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Ligeti György és Kurtág György -

életművének elemző vizsgálatát.

Zenetudományi kutatás a Magyar Tudományos Akadémia égisze alatt (1825-2025)

A *Zenetudományi kutatás a Magyar Tudományos Akadémia égisze alatt (1825-2025)* című tárlaton kiállított eredeti dokumentumok, emléktárgyak, kiadványok elsősorban a Zenetudományi Intézet jelentős gyűjteményeiből - Bartók Archívum, Népzene- és Néptánc kutató Archívum, 20-21. Századi Magyar Zenei Archívum, Régi Zenetörténeti Osztály, Magyar Zenetörténeti Osztály, Zenetudományi Szakkönyvtár - származnak, és a sokfelé ágazó magyar zenetudományi kutatás irányait, jelentős képviselőit és intézményeit mutatják be.

A kiállítást az MTA I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya és a HUN-REN Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet (jelenleg: ELTE HTK Zenetudományi Intézet) rendezte a Magyar Tudományos Akadémia fennállásának 200. évfordulója alkalmából.

A *Zenetudományi kutatás a Magyar Tudományos Akadémia égisze alatt (1825-2025)* című tárlat **2026. június 28-ig** látogatható.

A kiállításról és a látogatási lehetőségekről bővebben itt olvashat.

Jelek, játékok, üzenetek: Kiállítás a 100 éves Kurtág György tiszteletére

Az MTA Zenetörténeti Múzeum másik kiállítása

korunk legismertebb magyar zeneszerzője, a százéves Kurtág György előtt tiszteleg.

A Kurtág György születésnapján, 2026. február 19-én nyílt *Jelek, játékok, üzenetek: Kiállítás a 100 éves Kurtág György tiszteletére* című tárlat megnyitóján Erdei Anna, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese így köszöntötte az ünnepeltet: „A megnyitóra készülve megnéztem Nagy Dénes filmjének, a *Kurtág-töredékeknek* az ajánlóját.

Megérintettek benne Kurtág György szavai: »Valami igazat keresek.« Úgy hiszem, ennél hitelesebbet nem tehetünk. Művészként sem, tudósként sem. És emberként sem.

Ezért ma, a születésnapján mindenekelőtt ezt szeretném megköszönni Kurtág Györgynek. Hogy életművével feltárja, mintaként állítja eléink ezt az »igazat keresést«, művészként és emberként is. Épp ezért hiteles az életműve.”

2024-ben Kurtág György nyerte el a zeneművészeti Wolf-díjat. A díjra a Magyar Tudományos Akadémia I. Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya terjesztette fel. A jelölést indokló ajánlásban többek között ez szerepelt:

„Kurtág György zenéje a 20. és 21. századi ember egzisztenciális kérdéseivel foglalkozik. Lényegileg emberi, a gyötrelmek és a fájdalmak ellenére a megtisztulást keresi.

[...] művészetének legfőbb jellemzője, hogy

kis formákból építkezik. [...] kompozíciói az egész nyugati zenetörténet múltját és jelenét tükrözik, és különleges és érzékeny kapcsolatban állnak a világirodalommal.”

Erdi Anna ünnepi köszöntőjében e szavakkal fejezte ki tiszteletét a zeneszerző iránt: „Sok Kurtág-mű hommage, vagyis tiszteletadás egy másik művész előtt, legyen az kortárs vagy századokkal korábban élt alkotó. A szerző önmagába és alkotásába építi a másik művészetének jegyeit, miközben egy új, saját alkotás születik. Továbbörökíti azt, amit kapott – és továbbadja önmagát, felismeréseit. Jeleket olvas – és maga is jeleket hagy. Játszik. Üzeneteket fog – és üzeneteket ad tovább.

»*Jelek, játékok, üzenetek.*« Ilyen az életünk is, kis egységekből, önmagukban teljes, igaz töredékekből áll. És hatások, kapcsolódások története. Kurtág György művészete ezt mutatja fel.”

Erdi Anna, az MTA főtitkárhelyettese **kiállításmegnyitón elhangzott ünnepi köszöntője** teljes egészében itt olvasható.

A kiállítás dokumentumainak jelentős hányada a bázeli Paul Sacher Alapítvány Kurtág György-gyűjteményéből érkezett. Ezen felül az ELTE HTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívuma, valamint Zenetudományi Szakkönyvtára, a Budapest Music Center Magyar Zenei Információs Központja és Könyvtára, az ELTE HTK Irodalomtudományi Kutatóintézet Eötvös Könyvtára gazdagította dokumentumokkal a tárlatot.

A *Jelek, játékok, üzenetek: Kiállítás a 100 éves Kurtág György tiszteletére* című tárlat 2026.

november 15-ig látogatható.

A kiállításról és a látogatási lehetőségekről bővebben itt olvashat.

Mindkét kiállítás kurátora Dalos Anna, az ELTE HTK Zenetudományi Intézet 20–21. Századi Magyar Zenei Archívumának vezetője, az MTA doktora, a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Bizottságának elnöke.

https://mta.hu/mta_hirei/toredekekbol-epulo-teljesseg-evfordulok-es-kiallitasok-az-mta-zenetorteneti-muzeumaban-115228